

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ  
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУ ИНСТИТУТЫ**

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕМЕН ЖӘНЕ ОҚЫТУМЕН  
ҚАМТЫЛМАҒАН БАЛАЛАРДЫҢ АТА-АНАЛАРЫМЕН ЖҰМЫСТЫ  
ҰЙЫМДАСТЫРУ БОЙЫНША КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРГЕ  
АРНАЛҒАН НҰСҚАУЛЫҚТАР**

**ИНСТРУКЦИЯ  
ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ ПО  
ОРГАНИЗАЦИИ РАБОТЫ С РОДИТЕЛЯМИ ДЕТЕЙ, КОТОРЫЕ НЕ  
ОХВАЧЕНЫ ДОШКОЛЬНЫМ ВОСПИТАНИЕМ И ОБУЧЕНИЕМ**

Астана, 2024

*Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі*  
*«Балаларды ерте дамыту институты» базасында әзірленген*

Мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналарымен жұмысты ұйымдастыру бойынша консультациялық пункттерге арналған нұсқаулықтар – Астана, 2024. - 22 б.

**Пікір жазғандар:**

Г.К. Ибрагимова PhD;

Ф.К.Омарбекова меңгеруші;

Ф.К.Бурганова әдіскер.

Әдістемелік құралда мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін консультациялық пункттерді ұйымдастыру бойынша нұсқаулықтар берілген. Ұсынылған материалдар мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне консультациялық пункттердің жұмысын тиімді ұйымдастыруға көмектеседі. Нұсқаулықта консультациялық пункт қызметінің мақсаттары мен міндеттері айқындалған. Нұсқаулықтар базасында консультациялық пункттер ұйымдастырылған мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне, сонымен қатар мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналарына арналған.

Нұсқаулық ҚР БҒМ «Балаларды ерте дамыту институтының» Ғылыми-әдістемелік кеңесінде қаралып, ұсынылған (2024 жылғы 11 наурыздағы №2 хаттама).

Балаларды ерте дамыту институты, 2024 жыл

## ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Отбасы институтының адам өміріндегі рөлі бұрыннан зерттеу тақырыбы болған. Отбасындағы тәрбие баланы туғаннан бастап тұлға болып қалыптастыруда зор рөл атқарады. Отбасында баланың жеке тұлғасы қалыптасады.

Қоғам, әлеуметтік институттар отбасы тәрбиесіне ықпал етеді. Отбасында баланың алдында алғаш рет таңғажайып әлемнің есігі ашылады. Отбасындағы тәрбие баланың әлеуметтік ортаны жағымды эмоциялармен немесе таңырқаумен, қатыгездікпен қабылдауына әсер етеді. Тәрбиенің негізі отбасында қаланады. Балаға толыққанды тәрбие беру оның жеке тұлға болып қалыптасуының, дамуы мен үйлесімді өсуінің алғышарты болып табылады.

Қазіргі уақытта ата-аналардың білім беру бағдарламалары, баланың жас және психологиялық ерекшелігі, баланың қажеттілігі туралы нақты түсініктері жоқ және ата-аналар тәрбиелеу әдістерін сараптай алмайтындықтан отбасының тәрбиелік әлеуетін тиімді қолдана алмайды. Бұның салдары тәрбиелеу нәтижесінің төмендеуіне әкеледі. Ата-аналардың бала тәрбиесіне мән бермеуі баланың жеке тұлға болып қалыптасуына, әлеуметтік бейімделуіне кері әсер етіп, жүйкелік ауытқулардың пайда болуына жол береді. Ата-аналардың мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы біліктілігінің аздығы бала тәрбиесіне әсер етеді.

Бүгінгі күннің ата-аналары қаншалықты білімді болса да педагогика, психология, физиология және өзге білім салаларынан толық хабардар емес. Кез-келген білімі бар ата-аналарды бала тәрбиесі туралы мәселелер ойландырады. Сондықтан отбасы білім беру қызметі саласында көмекті қажет етеді.

Баланы тек ата-анасы ғана емес, айналасындағы адамдарда тәрбиелеу қажет. Балаларды әлеуметтік ортадан бөліп алып тәрбиелеу мүмкін емес. Сондықтан да балалардың белсенді әрекетіне арналған орындар болуы тиіс. Белсенді әрекетке арналған орындардың болуы баланың жан-жақты дамуына әсер етеді.

Ата-аналарға (заңды өкілдеріне) әртүрлі ақпарат көздері ұсынатын психологиялық - педагогикалық басылымдар, баспасөз, ғаламтор материалдары, теле-радио бағдарламалары, ғылыми-көпшілікке арналған әдебиеттер, көрнекіліктер жеткілікті. Бірақ бұл ақпарат көздерінде отбасының, баланың ерекшелігін ескеріп, ата-ананың (заңды өкілдердің) нақты сұрағына тікелей жауап беру мүмкіндігі жоқ.

Бұл мәселеде мектепке дейінгі ұйымның мамандары құзыретті. Олар ата-анамен тікелей қарым-қатынас жасап, «кері байланыс» орната алады, баланың дамуын бақылайды.

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі білім берудің келесідей нысандары: мектепке дейінгі ұйым жанындағы балалардың қысқа мерзімді болу топтары, баланы үйде тәрбиелеп отырған отбасыларға медициналық-психологиялық-педагогикалық көмек беру орталықтары және т.б табысты дамуда. Пайда

болған жаңа нысандар баланың дамуына белсенді ықпал етіп, отбасыларға мектепке дейінгі білім беру саласындағы мамандардың білікті көмегін алуға көмек беруге арналған. Сонымен қатар жаңа нысандар балалары балабақшаға баратын отбасыларға да, балалары балабақшаға бармайтын отбасыларға да бағытталған.

Осындай жаңа нысандардың бірі мектепке дейінгі ұйымның жанында консультациялық пункттер ұйымдастыру болып табылады. Консультациялық пункттер ата-аналардың қажеттіліктерін ескере отырып балалары мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған ата-аналар үшін, отбасын және тәрбиеленушіні әлеуметтік-педагогикалық қолдау мақсатында құрылады. Консультациялық пункттер балабақшалар үшін жаңалық емес. Консультациялық пункттер балабақша мен отбасы арасындағы өзара әрекеттің дәстүрлі түрлерінің бірі тәрбиешілердің ата-аналарға (заңды өкілдерге) жеке және топтық консультация беру қызметін іске асырады. Мектепке дейінгі ұйымның жұмыс тәжірибесінде тәрбиешілер ата-аналардың сұранысы негізінде немесе балалардың даму ерекшеліктерін ескере отырып консультация бере алады. Сонымен қатар балабақшаның басқа мамандары (әдіскер, психолог, логопед, дефектолог және т.б.) ата-аналарға (заңды өкілдерге) қандай да бір мәселе бойынша кеңес береді.

Консультациялық пункттер мектепке дейінгі ұйымда жұмыс істейтін педагогтармен, психологтармен және басқа мамандармен үнемі сөйлесуге мүмкіндігі жоқ ата-аналарға психологиялық-педагогикалық көмек беруге, сондай-ақ балалардың үйлесімді дамуын қолдауға арналған.

Ата-аналар (заңды өкілдер) мен отбасы жағдайында тәрбиеленетін балалар үшін ұйымдастырылған консультациялық пункттердің жұмысы мектепке дейінгі ұйымдар, әдістемелік орталықтар базасында жүзеге асырылады.

Нұсқаулықтардың мақсаты мектепке дейінгі біліммен қамтылмаған балалардың ата-аналарына көмек көрсету..

Бұл нұсқаулықтар базасында консультациялық пункттер ұйымдастырылған мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне, сондай-ақ мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылмаған балалардың ата-аналарына арналған.

## **КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ПУНКТТЕРДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ**

Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын (2023 жылғы 28 наурыздағы №249 ҚРК) іске асыру жөніндегі іс-қимыл жоспарына сәйкес отбасы мен тәрбиеленушіні психологиялық-педагогикалық қолдау мақсатында мектепке дейінгі ұйымдар жанынан ата-аналардың (заңды өкілдердің) қажеттіліктері ескеріліп, мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылған және қамтылмаған балалардың ата - аналарына арналған консультациялық пункттер (бұдан әрі-КП) құрылады.

КП басшының бұйрығы негізінде мектепке дейінгі ұйымның базасында құрылады және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын іске асыратын мектепке дейінгі ұйымның құрылымдық бірлігі болып табылады.

Ең алдымен КП жұмысының басталуы туралы мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарын (заңды өкілдерін) бұқаралық ақпарат құралдарында, әлеуметтік желілерде (Instagram, Facebook, Telegram) жариялау, мектепке дейінгі ұйымның сайтында орналастыру арқылы хабардар ету қажет.

Мақсаты: мектеп жасына дейінгі балаларды үйде тәрбиелеп отырған, сондай-ақ балалары мектепке дейінгі ұйымдарға бармайтын отбасыларға консультациялық және әдістемелік көмек көрсету.

Міндеттері:

- ата-аналарға немесе заңды өкілдерге консультациялық қолдау көрсету және балаларды тәрбиелеу, оқыту және дамыту мәселелерінде олардың педагогикалық құзыреттіліктерін арттыру;

- белгілі бір себептермен мектепке дейінгі ұйымға бара алмайтын балалардың әлеуметтенуіне ықпал ету;

- мектепке дейінгі ұйымға бармайтын балалардың ата-аналарына немесе заңды өкілдеріне КП - тің қызметі аясында балаға көрсетілетін білікті көмек түрлері туралы қажетті ақпарат беру арқылы көмек көрсету.

КП жұмысының негізгі бағыттары:

- диагностикалық көмек көрсету - баланы психологиялық-педагогикалық тұрғыдан зерттеу, бала тұлғасының жеке ерекшеліктері мен бейімділігін, оның әлеуетті мүмкіндіктерін айқындау, сонымен қатар дамуындағы, әлеуметтік бейімделуіндегі бұзушылықтардың себептері мен механизмдерін анықтау, баланы одан әрі дамыту мен тәрбиелеу бойынша ұсынымдар әзірлеу;

- консультациялық көмек көрсету - психологиялық, әлеуметтік, педагогикалық консультация беру, ата-аналарды немесе заңды өкілдерді бала дамуының физиологиялық және психологиялық ерекшеліктері, тәрбиенің негізгі бағыттарының ықпалы, күйзеліс жағдайларын еңсеру туралы хабардар ету;

- әдістемелік көмек көрсету - ата-аналарды немесе заңды өкілдерді

ағарту, отбасында туындайтын мәселелердің алдын алуға бағытталған педагогикалық әдістер мен тәсілдер туралы ата-аналарды хабардар ету, ата-аналардың педагогикалық мәдениетін қалыптастыру, отбасында жағымды қарым-қатынастар орнату, ата-аналарға отбасы жағдайында тәрбиелеу процесін ұйымдастыруды үйретуге бағытталған баланың жеке даму ерекшеліктері негізінде түзету және дамыту технологияларымен таныстыру.

КП қызметінің негізгі нысандары ата - аналардың немесе заңды өкілдердің сұранысы бойынша онлайн және офлайн форматтарда қажетті жеке және топтық консультациялар беру болып табылады.

Жеке және топтық консультацияларды жүзеге асыру үшін бағдарламалық-әдістемелік кешен мен дидактикалық материалдың жеткілікті санымен қамтамасыз ету қажет: арнайы әдебиеттер, дидактикалық және дамытушы ойындар мен ойыншықтар, балалар мен ата-аналарға арналған диагностикалық материалдар жиынтығы, педагогтар мен мамандардың дамытушы бағдарламалары, ата-аналармен жұмыстың әртүрлі нысандарын іске асыру тәжірибесінен материалдар.

Сондай-ақ, балалармен және ата-аналармен спорт залында, спорт алаңында, құрғақ бассейндерде, балалардың дамуы үшін қауіпсіз және жайлы жағдайлар жасалған сенсорлық, ойын бөлмелерінде консультациялар немесе сабақтар өткізу ұсынылады.

Мектепке дейінгі ұйымның аумағы абаттандырылуы, құмсалғыштар орналасқан ойын алаңдарымен, күркелермен, спорт алаңдарымен жабдықталуы қажет, ата-аналар мен балалар жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес дамытушы ортаның барлық ресурстарын пайдалануға мүмкіндігі болуы керек.

КП-ті материалдық-техникалық қамтамасыз етуді «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жергілікті атқарушы орган жүзеге асырады.

КП-тің жұмысын мектепке дейінгі ұйымның әдіскері реттейді.

КП қызметіне қатысушылар мектеп жасына дейінгі балалар, ерте жастағы балалар, олардың ата-аналары (заңды өкілдері) және мектепке дейінгі ұйымның мамандары болып табылады.

Балалардың ата-аналарына немесе заңды өкілдеріне консультациялық көмек мамандардың қызметін кіріктіру негізінде көрсетіледі:

- меңгеруші;
- әдіскер;
- тәрбиеші;
- музыка жетекшісі;
- дене шынықтыру нұсқаушысы;
- педагог-психолог;
- логопед;
- медбике;
- қазақ тілі педагогі.

КП туралы білген мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналары (заңды өкілдері) МДҰ-ның әкімшілігімен алдын ала хабарласады. Олар баласы туралы ақпарат береді, өздерін қызықтыратын сұрақтар қояды.

Маман кездесу уақытын белгілейді және ата-аналарды (заңды өкілдерді) алдын ала жазылу журналына тіркейді (1-қосымша). Белгілген уақытта ата-аналар (заңды өкілдер) баласымен бірге келеді және олардың келуі КП мамандарының жұмысын есепке алу журналында тіркеледі (2-қосымша).

Маман баламен сөйлеседі, оған ойындар ойнауды, тапсырмалар орындауды ұсынады. Осылайша, ол мектеп жасына дейінгі баланы диагностикалық тексеруден өткізеді.

Бірлескен сабақтан кейін педагог балаға қызығушылығы бойынша әрекетпен айналысуды ұсынады (конструкторларды жинау, сурет салу, мүсіндеу және т.б.), ал өзі осы уақытта ата-аналармен (заңды өкілдермен) әңгімелеседі, баланың даму деңгейі туралы айтады, ұсынымдар береді.

Консультацияны КП-тің жұмыс жоспарына сәйкес бір уақытта бір немесе бірнеше маман жүргізе алады (3-қосымша). Мамандардың жұмыс кестесін мектепке дейінгі ұйымның жұмыс тәртібін ескере отырып, балабақша әдіскері анықтайды (4-қосымша). Сондай-ақ, КП-тің жұмыс кестесі мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарының (заңды өкілдерінің) сұраныстарына байланысты икемді болуы мүмкін

КП - те штат бірліктері қарастырылмаған, мамандар негізгі жұмыс шеңберінде жеке және топтық консультациялар жүргізеді.

КП педагогтері ата-аналармен (заңды өкілдерімен) серіктестік қарым-қатынас орнатады, мектеп жасына дейінгі балаларға жеке нәтижеге бағдарланған педагогикалық және психологиялық көмек көрсетеді.

Мамандар ата-аналар қауымдастығының педагогикалық сауаттылығын арттыру мақсатында түрлі іс-шаралар өткізеді. Сондай-ақ, бала болмаған кезде ата-аналарға жеке консультация және бірдей мәселелері бар отбасыларға топтық консультация береді, телефон арқылы ата-аналардың сұрақтарына жауап береді.

Ата-аналар тарапынан жиі қойылатын сұрақтар: балалардың балабақшаға бейімделуі, баланың сөйлеуін дамыту, көркем шығармашылықты дамыту, балаларға қандай ойыншықтар қажет және қандай ойындар ойнау керек, отбасындағы тәрбие мәселелері.

Консультациялық қызмет мынадай мәселелерді қамтиды:

- балалардың жас, психофизиологиялық ерекшеліктері;
- ерте жастағы балаларды тәрбиелеу және дамыту ерекшеліктері;
- ерте жастағы балалардың физикалық, психикалық және әлеуметтік дамуындағы әртүрлі ауытқулардың алдын алу;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды дамыту және дамуындағы бұзылыстарды түзету;
- балаларды әлеуметтендіру;
- балалардың балабақшаға бейімделуі;
- дамытушы бағдарламаны таңдау;
- ойын әрекетін ұйымдастыру;
- балалардың тамақтануын ұйымдастыру;
- балаларды шынықтыру және сауықтыру үшін жағдайлар жасау;
- балаға, оның жеке ерекшеліктеріне сәйкес білікті көмек көрсете

алатын білім беру, халықты әлеуметтік қорғау, денсаулық сақтау жүйесін ұйымдастыру туралы хабардар ету.

Берілген тақырыпты ескере отырып, әдіскер қажетті ақпаратты толық меңгерген маманды консультация беруге тартады.

Бұдан әрі ата-аналардың (заңды өкілдердің) КП - ке келуі алдын ала жазылу бойынша жүргізіледі.

КП жұмысының нәтижесі ата-аналардың (заңды өкілдердің) пікірлерімен және берілген есеп бойынша айқындалады (5-қосымша).

Сонымен қатар, КП мамандары ата-аналарға (заңды өкілдерге) виртуалды консультация бере алады. Бұл онлайн форматтағы консультациялар, шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.. Педагогтер мен мамандар жазып алатын барлық материалдар мен бейнероликтер ата-аналарға немесе заңды өкілдерге қол жетімді болуы тиіс. Егер ата-аналар (заңды өкілдер) онлайн-консультацияға қатыса алмаса, оның жазбасын көре алады. Барлық фото және бейнематериалдарға, бейнеконсультацияларға, шеберлік сыныптарына, вебинарларға және пайдалы интернет-сайттарға сілтемелер мектепке дейінгі ұйымның сайтындағы «Консультациялық пункт» айдарында, сонымен қатар әлеуметтік желілерде (Instagram, Facebook, Telegram) орналастырылуы керек.



**Ата-аналардың (заңды өкілдердің) алдын ала жазылу журналы**

Жазылу күні	Жазылу нысаны	Ата-ананың (заңды өкілдің) аты-жөні	Баланың аты-жөні.	Баланың жасы	Мекен жайы, телефон	Сұраныс	Ұсынымдар	Жауапты маман

**Консультациялық пункт мамандарын есепке алу журналы  
(мектепке дейінгі ұйымның атауы)**

№ р/с	Консультацияны өткізу күні, уақыты	Консультацияның тақырыбы	Консультацияның өткізілу нысаны	Консультация берушінің аты-жөні, лауазымы	Консультация барысында берілген ұсынымдар

**Консультациялық пункттің жұмыс жоспары**

№ р/с	Тақырыбы	Мазмұны	Жұмыс нысаны	Жауапты маман	Мерзімі

**Консультациялық пункт мамандарының жұмыс кестесі**

Апта күндері	Жұмыс уақыты	Жұмыс нысаны	Жауапты маманның лауазымы

**Консультациялық пункт жұмысының есебі**

№	Консультацияны өткізу күні, уақыты	Консультацияның тақырыбы, Консультация берушінің аты-жөні, жұмыс орны, лауазымы	Консультация алған ата-аналардың (заңды өкілдердің саны	Мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқыту мәселелерінде анықталған проблемалар	Консультация барысында берілген ұсынымдар

## ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (ҚР БҒМ 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы )
3. Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидалары (ҚР БҒМ 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы )
4. Блохина С. А. Роль семьи в развитии личности. – Челябинск: Два комсомольца, 2011, 124-127 с.
5. Азаров Ю. П. Семейная педагогика. – М.,1994.
6. Дубинин С. Н. Семейное воспитание как основной фактор развития личности ребенка. – СПО, 2009, №5, 29-31 с.
7. Кулик Л. А., Берестов Н. И. Семейное воспитание. –М., 1990.
8. Лесгафт П. Ф. Семейное воспитание ребенка и его значение. –М., 1991.
9. Пидкасистый П. И. Педагогика. – М., 2000 г.
10. Татевосян Т. Ю. Создание консультационного пункта в ДОУ. – МОУ «Информационно-методический центр», 2010 г .

## МАЗМҰНЫ

1	Түсіндірме жазба	3
2	Консультациялық пункттерді ұйымдастыру бойынша нұсқаулықтар	5
3	Қосымша	9
4	Әдебиеттер тізімі	11

*Разработаны на базе Института раннего развития детей  
Министерства образования и науки Республики Казахстан*

Инструкция для консультационных пунктов по организации работы с родителями детей, которые не охвачены дошкольным воспитанием и обучением – Астана, 2024. - 22 стр.

**Рецензенты:**

Г.К. Ибрагимова PhD;

Ф.К.Омарбекова - заведующая;

Ф.К.Бурганова - методист.

В пособии даны инструкции по организации консультационного пункта для родителей детей, не охваченных дошкольным воспитанием и обучением. Представленные материалы, помогут педагогам дошкольных организаций эффективно организовать работу консультационного пункта. Сформулированы цели и задачи деятельности консультационного пункта.

Данная Инструкция рекомендована педагогам дошкольных организаций, на базе которых организованы консультационные пункты, а также для родителей детей не охваченных дошкольным воспитанием и обучением.

Инструкции рассмотрены и рекомендованы Научно- методическим советом Института раннего развития детей МОН РК (протокол № 2 от 11 марта 2024 года).

## ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Роль института семьи в жизни человека давно стала предметом исследования. Уникальность семьи связана с возможностями выполнения ее основной функции – рождения и воспитания детей.

В семье формируется личность ребенка. Влияние на него всех других общин, социальных институтов корректирует семейное воспитание. Только в семье впервые перед ребенком открывается дверь в большой и удивительный мир. Это зависит от того, как ребенок его воспримет: захватывающий, с открытиями и положительными эмоциями или незнакомым и враждебным.

В семье заложен большой воспитательный потенциал. Его полноценное использование является условием гармоничного роста и развития ребенка, полного формирования его личности.

Воспитательный потенциал семьи сегодня используется недостаточно эффективно и в полной мере, так как у родителей отсутствует образовательная программа, нет четких представлений о возрастных и психических особенностях и потребностях ребенка, они не могут анализировать собственные методы воспитания. В результате - частые ошибки, снижающие его эффективность. Неправильное отношение родителей к воспитанию детей приводит к формированию личности ребенка, нарушению социальной адаптации, развитию невротических отклонений.

Сложности родителей во многом связаны с недостаточной их квалификацией в области воспитания дошкольников. Современные родители, с одной стороны, очень образованные люди, а с другой, мало знают о педагогике, психологии, физиологии и других областях знаний. В настоящее время у родителей с любым образованием очень много вопросов о том, как воспитывать ребенка. Поэтому семья нуждается в помощи в области образовательной деятельности.

Ребенка должны воспитывать не только мама и папа, но и широкий круг людей. Невозможно воспитывать детей изолированно от жизни. У ребенка должно быть место для активности. Если этого не произойдет, то воспитание вряд ли будет эффективным.

На современном этапе в различных источниках содержится психолого - педагогическая информация для родителей (законных представителей): интернет, периодическая пресса, теле- и радиопрограммы, научно-популярная литература в силу их доступности, информативности, наглядности. Но их недостатком является отсутствие возможности учесть уникальность семьи, ребенка, напрямую ответить на вопрос каждого конкретного родителя (законного представителя).

В этом вопросе более компетентны специалисты дошкольных организаций. Они могут напрямую общаться с родителями, получать от них «обратную связь», следить за развитием ребенка.

В настоящее время успешно развиваются следующие формы дошкольного образования: группы кратковременного пребывания детей при

дошкольной организации, центры медико-психолого-педагогической помощи семьям, воспитывающим ребенка на дому, и т.д. Появившиеся формы призваны активно способствовать развитию ребенка и помочь семьям в получении квалифицированной помощи специалистов в области дошкольного образования. Кроме того, новые формы ориентированы как на семьи, дети которых регулярно посещают детский сад, так и на семьи, где дети не посещают детский сад.

Одной из таких новых форм является организация консультационных пунктов при дошкольной организации. Консультационные пункты создаются с учетом потребностей родителей в целях социально-педагогической поддержки семьи и воспитанника для родителей, дети которых не охвачены дошкольным воспитанием и обучением. Форма консультации не является новой для детских садов. Одной из традиционных форм взаимодействия детского сада и семьи является консультирование воспитателями родителей (законных представителей). В практике работы дошкольной организации воспитатели консультируют на основе запросов родителей или с учетом особенностей развития детей. Также, родители (законных представителей) детей могут проконсультировать и другие специалисты детского сада (методист, психолог, логопед, дефектолог и др.) по тому или иному вопросу.

Консультационные пункты предназначены для оказания психолого-педагогической помощи родителям, не имеющим возможности постоянно общаться с педагогами, психологами и другими специалистами, работающими в дошкольной организации, а также для содействия гармоничному развитию детей.

Работа таких пунктов для родителей (законных представителей) и детей, воспитывающихся в условиях семьи, осуществляется на базе дошкольных организаций, методических центров.

Цель инструкции: оказание помощи родителям детей, не охваченных дошкольным образованием.

Данный материал является инструкцией для педагогов дошкольных организаций, на базе которых организованы консультационные пункты, а также для родителей детей, не охваченных дошкольным воспитанием и обучением.

## **ИНСТРУКЦИЯ ПО ОРГАНИЗАЦИИ КОНСУЛЬТАЦИОННЫХ ПУНКТОВ**

Согласно плана действий по реализации Концепции развития дошкольного, среднего, технического и профессионального образования Республики Казахстан на 2023-2029 годы (ППРК от 28 марта 2023 года №249) при дошкольных организациях с учетом потребности родителей (законных представителей) создаются консультационные пункты для родителей детей, охваченных и не охваченных дошкольным воспитанием и обучением (далее - КПП), в целях психолого-педагогической поддержки семьи и воспитанника.

КПП создается на базе дошкольной организации на основании приказа руководителя и является структурной единицей дошкольной организации, который реализует Типовую учебную программу дошкольного воспитания и обучения.

Первоначально необходимо проинформировать родителей (законных представителей) детей дошкольного возраста о начале деятельности работы КПП, через средства массовой информации, в социальных сетях (Instagram, Facebook, Telegram), размещение на сайте дошкольной организации.

Цель: предоставление консультационной и методической помощи семьям, воспитывающим детей дошкольного возраста на дому, а также чьи дети посещают дошкольные организации.

Задачами являются:

- оказать консультационную поддержку родителям или законным представителям и повысить их педагогическую компетентность в вопросах воспитания, обучения и развития детей;
- помогать социализации детей, которые по определенным причинам не могут посещать дошкольную организацию;
- оказать помощь родителям или законным представителям детей, которые не посещают дошкольную организацию, путем предоставления необходимой информации о видах квалифицированной помощи, которая будет оказана ребенку в рамках деятельности КПП.

Основные направления работы Пункта:

- диагностическая помощь - психолого-педагогическое изучение ребенка, определение индивидуальных особенностей и склонностей личности ребенка, его потенциальных возможностей, а также выявление причин и механизмов нарушений в развитии, социальной адаптации, разработка рекомендаций по дальнейшему развитию и воспитанию ребенка;
- консультационная помощь - психологическое, социальное, педагогическое консультирование, информирование родителей или законных представителей о физиологических и психологических особенностях развития ребенка, основных направлениях воспитательных воздействий, преодолении кризисных ситуаций;
- методическая помощь - просвещение родителей (законных представителей), информирование родителей о педагогических методах и



приемах, направленных на предотвращение возникающих семейных проблем, формирование педагогической культуры родителей, формирование положительных взаимоотношений в семье; ознакомление с коррекционными и развивающими технологиями на основе индивидуальных особенностей развития ребенка, направленных на обучение родителей организации воспитательного процесса в условиях семьи.

Основными формами деятельности КПП является: предоставление необходимых индивидуальных и групповых консультаций по запросу родителей или законных представителей в онлайн- и офлайн- форматах.

Для осуществления индивидуальных и групповых консультаций, необходимо обеспечить достаточным количеством программно-методического комплекса и дидактического материала: специальная литература, дидактические и развивающие игры и игрушки, пакет диагностических материалов для детей и родителей, развивающие программы педагогов и специалистов, материалы из опыта реализации разных форм работы с родителями.

А также, рекомендуется проводить консультации или занятия с детьми и родителями в спортивном зале, на спортивной площадке, в сухих бассейнах, в сенсорной, игровой комнатах, где созданы безопасные и комфортные условия для развития детей.

Территория дошкольной организации должна быть благоустроена, оснащена игровыми площадками, на которых расположены песочницы, беседки, спортивные площадки, где родители и дети имеют возможность, использовать все ресурсы развивающей среды в соответствии со своими индивидуальными возможностями и потребностями.

Материально-техническое обеспечение КПП осуществляется местным исполнительным органом согласно Закону Республики Казахстан «Об образовании».

Работу КПП регулирует методист дошкольной организации.

Участниками деятельности КПП являются дети дошкольного возраста, дети раннего возраста, их родители (законные представители) и специалисты дошкольной организации.

Консультационная помощь родителям или законным представителям детей оказывается на основе интеграции деятельности специалистов:

- заведующий;
- методист;
- воспитатель;
- музыкальный руководитель;
- инструктор по физической культуре;
- педагог-психолог;
- логопед;
- медицинская сестра;
- педагог казахского языка.

Родители (законные представители) детей дошкольного возраста, узнавшие о КПП, предварительно созваниваются с администрацией ДО. Они сообщают информацию о ребенке, задают интересующие вопросы.

Специалист назначает время встречи и регистрирует в журнале предварительной записи родителей (законных представителей) (приложение 1). В условленное время родители (законные представители) приходят вместе с ребенком и их визит регистрируется в журнале учета работы специалистов КПП (приложение 2).

Специалист устанавливает контакт с ребенком, предлагает ему поиграть в игры, выполнить задания. Таким образом, он проводит диагностическое обследование дошкольника.

После совместного занятия педагог предлагает ребенку заняться деятельностью по интересу (собрать конструктор, рисовать, лепить и т.п.), а сам в это время ведет беседу с родителями (законными представителями), информирует их об уровне развития ребенка, дает рекомендации.

Консультирование может проводиться одним или несколькими специалистами одновременно в соответствии с планом работы КПП (приложение 3). График работы специалистов определяется методистом детского сада, исходя из режима работы дошкольной организации (приложение 4). В свою очередь, график работы КПП может быть гибким в зависимости от потребности родителей (законных представителей) детей дошкольного возраста.

Штатные единицы в КПП не предусмотрены, специалисты осуществляют групповые и индивидуальные консультации в рамках основной работы.

Педагогами КПП устанавливаются партнерские отношения с родителями (законными представителями), осуществляется индивидуальная, ориентированная на результат педагогическая и психологическая помощь детям дошкольного возраста.

Специалисты проводят разнообразные мероприятия, в целях повышения педагогической грамотности родительской общественности. А также индивидуальное консультирование родителей при отсутствии ребенка и групповое консультирование семей с одинаковыми проблемами. Также, дают ответы на вопросы родителей, заданные по телефону.

Часто задаваемые вопросы родителей: адаптация детей в детском саду, развитие речи ребенка, развитие художественного творчества, какие игрушки и игры нужны детям, вопросы воспитания в семье.

Консультационная деятельность включает следующие вопросы:

- возрастные, психофизиологические особенности детей;
- воспитание и особенности развития детей раннего возраста;
- профилактика различных отклонений в физическом, психическом и социальном развитии детей раннего возраста;
- развитие и коррекция нарушений развития детей с ООП;
- социализация детей;
- адаптация детей при поступлении в детский сад;
- выбор развивающей программы;
- организация игровой деятельности;
- организация питания детей;
- создание условий для закаливания и оздоровления детей;

- информирование об организации системы образования, социальной защиты населения, здравоохранения, которые могут оказать квалифицированную помощь ребенку в соответствии с его индивидуальными особенностями.

Исходя из заявленной тематики, методист привлекает к проведению консультации того специалиста, который владеет необходимой информацией в полной мере.

Далее, последующие визиты родителей (законных представителей) в КПП происходят также по предварительной записи.

Результативность работы Консультационного пункта определяются отзывами родителей (законных представителей) и данными отчетности (приложение 5).

Вместе с тем, специалистами КПП осуществляется виртуальная консультация родителей (законных представителей). Это консультации, мастер-классы, семинары и др. в онлайн формате. Все материалы и видео, которые записывают педагоги и специалисты, доступны родителям или законным представителям. Если родители или законные представители не смогли посетить онлайн-консультацию, они могут посмотреть ее запись. Все фото- и видеоматериалы, ссылки на видеоконсультации, мастер-классы, вебинары и на полезные интернет-сайты и т.д. размещаются в рубрике «Консультационный пункт» на сайте дошкольной организации, а также в социальных сетях (Instagram, Facebook, Telegram).

Приложение 1

**Журнал предварительной записи родителей  
(законных представителей)**

Дата обращения	Форма обращения	Ф.И.О. родителя	Ф.И. ребенка	Возраст ребенка	Адрес, телефон	Запрос	Рекомендации	Ответственный (принявший обращение)

Приложение 2

**Журнал учета специалистов консультационного пункта  
(наименование дошкольной организации)**

№ п/п	Дата, время проведения консультации	Тема консультации	Форма проведения консультации	Ф.И.О. консультанта, должность	Рекомендации, данные в ходе консультации

Приложение 3

**План работы консультационного пункта**

№	Тема	Содержание	Формы работы	Ответственный	Сроки

Приложение 4

**График работы специалистов консультационного пункта**

День недели	Время работы	Форма работы	Должность ответственного

**Отчет работы консультационного пункта**

№	Дата, время проведения консультации	Тема консультации, Ф.И.О., место работы, должность консультирующих	Количество родителей (законных представителей), получивших консультацию	Выявленные проблемы в вопросах воспитания и обучения детей дошкольного возраста	Рекомендации, данные в ходе консультирования

## СОДЕРЖАНИЕ

1	Пояснительная записка	14
2	Инструкция по организации консультационных пунктов	16
3	Приложение	20